

Bruxelles, den 13. september 2016
(OR. en)

12131/16
ADD 1

COMER 96
CFSP/PESC 709
CONOP 70
ECO 52
UD 181
ATO 48
DELECT 187

FØLGESKRIVELSE

fra:	Jordi AYET PUIGARNAU, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	12. september 2016
til:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	C(2016) 5707 final - Bilag 1 Del 1/11
Vedr.:	BILAG 1 Del 1/11 til Kommissionens delegerede forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 428/2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse

Hermed følger til delegationerne dokument - C(2016) 5707 final - Bilag 1 Del 1/11.

Bilag: C(2016) 5707 final - Bilag 1 Del 1/11

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 12.9.2016
C(2016) 5707 final

ANNEX 1 – PART 1/11

BILAG

til

Kommissionens delegerede forordning

om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 428/2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse

BILAG I (DEL I)

"BILAG I

Liste som omhandlet i artikel 3 i denne forordning

LISTE OVER PRODUKTER MED DOBBELT ANVENDELSE

Denne liste udgør den tekniske gennemførelse af internationale aftaler om kontrol med produkter med dobbelt anvendelse, herunder Wassenaararrangementet, Missile Technology Control Regime (MTCR), Gruppen af Leverandører af Nukleart Materiale (NSG), Australiengruppen og konventionen om forbud mod kemiske våben (CWC).

INDHOLDSFORTEGNELSE

Noter

Akronymer og forkortelser

Definitioner

Kategori 0	Nukleare materialer og faciliteter samt nukleart udstyr
Kategori 1	Særlige materialer og tilhørende udstyr
Kategori 2	Materialebehandling
Kategori 3	Elektronik
Kategori 4	Computere
Kategori 5	Telekommunikation og "informationssikkerhed"
Kategori 6	Sensorer og lasere
Kategori 7	Styring af fly og skibe
Kategori 8	Skibsteknologi
Kategori 9	Rumfart og fremdrift

GENERELLE NOTER TIL BILAG I

1. Med hensyn til produkter, der er konstrueret eller modificeret til militært brug, henvises der til de relevante lister over kontrol med produkter til sådanne formål, der føres af de enkelte medlemsstater. I dette bilag henvises der til disse lister med følgende ordlyd: "JF. LIGELEDES KONTROLBESTEMMELSERNE FOR PRODUKTER TIL MILITÆRE FORMÅL".
2. Nærværende kontrolforanstaltninger gælder også ved eksport af et ikkekontrolleret produkt (herunder samlede anlæg), der indeholder en eller flere kontrollerede komponenter, hvis den kontrollerede komponent/de kontrollerede komponenter er hovedbestanddelen af produktet og let kan fjernes eller bruges til andre formål.

NB: Ved vurderingen af, om den kontrollerede komponent/de kontrollerede komponenter skal betragtes som hovedbestanddel, er det nødvendigt at afveje faktorer såsom kvantitet, værdi og teknologisk knowhow samt andre særlige omstændigheder, der kan betyde, at den kontrollerede komponent/de kontrollerede komponenter må betragtes som hovedbestanddel af produktet.

3. Et produkt, der er opført på listen i dette bilag, omfatter dette produkt enten som nyt eller i brugt tilstand.
4. I nogle tilfælde opføres kemiske stoffer ved navn og CAS-nummer. Listen omfatter kemiske stoffer med samme konstitutionsformel (herunder hydrater) uanset navn eller CAS-nummer. CAS-numrene anføres for at gøre det lettere at identificere et bestemt kemisk stof eller en bestemt blanding uanset nomenklatur. CAS-numrene kan ikke anvendes som de eneste identifikatorer, fordi nogle former af de opførte kemiske stoffer har forskellige CAS-numre, og blandinger, der indeholder et kemisk stof, der er opført på listen, også kan have forskellige CAS-numre.

NOTE VEDRØRENDE NUKLEAR TEKNOLOGI (NTN)

(Læses i forbindelse med afsnit E i kategori 0).

"Teknologi", der er direkte forbundet med produkter, der kontrolleres i kategori 0, kontrolleres efter bestemmelserne i kategori 0.

"Teknologi" til "udvikling", "produktion" eller "brug" af et produkt, der er pålagt eksportkontrol, forbliver under eksportkontrol, også når den kan anvendes på et produkt, der ikke er pålagt eksportkontrol.

Tilladelse til eksport af ethvert produkt på listen tillader samtidig eksport til samme slutbruger af den "teknologi", der minimalt kræves til installation, drift, vedligeholdelse og reparation af produktet.

Kontrollen anvendes ikke på "teknologi" til "fri, offentlig anvendelse" eller til "videnskabelig grundforskning".

GENEREL TEKNOLOGINOTE (GTN)

(Læses i forbindelse med afsnit E i kategori 1-9).

Den eksport af "teknologi", der "kræves" til "udvikling", "produktion" eller "brug" af varer, der er pålagt eksportkontrol i kategori 1-9, kontrolleres i overensstemmelse med bestemmelserne i kategori 1-9.

"Teknologi", der "kræves" til "udvikling", "produktion" eller "brug" af et produkt, der er pålagt eksportkontrol, forbliver under eksportkontrol, også når den kan anvendes på et produkt, der ikke er pålagt eksportkontrol.

Kontrollen anvendes ikke på den "teknologi", der minimalt kræves til installation, drift, vedligeholdelse (eftersyn) og reparation af de produkter, der ikke er pålagt eksportkontrol, eller hvortil der tidligere er udstedt tilladelse.

NB: "Teknologi", der er specificeret i 1E002.e., 1E002.f., 8E002.a. og 8E002.b., er ikke fritaget.

Kontrollen anvendes ikke på "teknologi" til "fri offentlig anvendelse" eller til "videnskabelig grundforskning" eller på de oplysninger, der som minimum kræves til patentansøgninger.

GENEREL SOFTWARENOTE (GSN)

(Bestemmelserne i denne note tilsidesætter al kontrol i afsnit D i kategori 0-9).

Kategori 0-9 omfatter ikke "software", som opfylder et af følgende:

- a. Er almindeligt tilgængelig for offentligheden, idet den:
 1. Sælges fra lager i detailhandelen uden begrænsninger ved:
 - a. Salg over disken
 - b. Postordresalg
 - c. Elektronisk salg eller
 - d. Telefonsalg og
 2. Er udviklet til installation af brugeren uden yderligere væsentlig støtte fra leverandøren

***NB:** Litra a. i den generelle softwarenote fritager ikke "software", der er specificeret i kategori 5 — del 2 ("Informationssikkerhed")*
 - b. Er til "fri, offentlig anvendelse", eller
 - c. Den minimalt nødvendige "objektkode", der kræves til installation, drift, vedligeholdelse (eftersyn) eller reparation af de produkter, hvortil der er udstedt eksporttilladelse.
- NB:** Litra c. i den generelle softwarenote fritager ikke "software", der er specificeret i kategori 5 — del 2 ("Informationssikkerhed")*

GENEREL INFORMATIONSSIKKERHEDSNOTE (GISN)

"Informationssikkerheds"-produkter eller -funktioner bør vurderes efter bestemmelserne i kategori 5, del 2, selv om der er tale om komponenter, "software" eller funktioner, der indgår i andre produkter.

REDAKTIONEL PRAKSIS I DEN EUROPÆISKE UNIONS TIDENDE

I overensstemmelse med reglerne i pkt. 6.5 på side 108 i Vejledningen i Udformning af EU-publikationer (2015-udgaven) for tekster offentliggjort på engelsk i *Den Europæiske Unions Tidende*:

— anvendes et komma for at adskille det hele tal fra decimalerne

anføres tal i serier på tre, idet hver serie adskilles med et lille mellemrum. Teksten i dette bilag følger ovenstående praksis.

AKRONYMER OG FORKORTELSER, DER ER ANVENDT I DETTE BILAG

Et akronym eller en forkortelse kan, når de anvendes som et defineret udtryk, findes under 'Definitioner af udtryk, der anvendes i dette bilag'.

AKRONYM ELLER FORKORTEELSE

ABEC	Annular Bearing Engineers Committee
AGMA	American Gear Manufacturers' Association
AHRS	attitude and heading reference systems
AISI	American Iron and Steel Institute
ALU	aritmetisk logikenhed
ANSI	American National Standards Institute
ASTM	American Society for Testing and Materials
ATC	flyvekontrol
AVLIS	isotopisk separation med atom-damp-"laser"
CAD	computer-aided-design (computerstøttet konstruktion)
CAS	Chemical Abstracts Service
CDU	kontrol- og visningsenhed
CEP	circular error probable
CNTD	styret nuklear, termisk nedbrydning
CPU	CPU (centralenhed)
CVD	kemisk dampudfældning
CW	kemisk krigsførelse
CW (for lasere)	continuous wave

AKRONYM ELLER FORKORTELTSE

DME	distance measuring equipment (afstandsmålingsradar)
DS	retningsbestemt størkning
EB-PVD	electron beam physical vapour deposition (fysisk dampudfældning med elektronstråle)
EBU	European Broadcasting Union
ECM	electro-chemical machining (elektrokemisk forarbejdning)
ECR	electron cyclotron resonance (elektroncyklotronresonans)
EDM	electrical discharge machines (elektriske udladningsmaskiner)
EEPROMS	electrically erasable programmable read only memory (elektrisk sletbar programmerbar read-only hukommelse)
EIA	Electronic Industries Association
EMC	electromagnetic compatibility (elektromagnetisk kompatibilitet)
ETSI	Det Europæiske Standardiseringsinstitut for Telekommunikation
FFT	Fast Fourier Transform (Fast Fourier-transformation)
GLONASS	global navigation satellite system
GPS	global positioning system (GPS-lokaliseringssystem)
HBT	hetero-bipolære transistorer
HDDR	high density digital recording ("high density"-digitaloptagelse)
HEMT	high electron mobility transistors (transistorer med høj elektronmobilitet)
ICAO	International Civil Aviation Organisation
IEC	International Electro-technical Commission (Den Internationale Elektrotekniske Kommission)
IEEE	Institute of Electrical and Electronic Engineers
IFOV	instantaneous-field-of-view
ILS	instrument landing system (instrumentlandingsystem)
IRIG	inter-range instrumentation group
ISA	international standard atmosphere (international standardatmosfære)
ISAR	inverse synthetic aperture radar (radarmode med invers syntetisk blænde)
ISO	International Organization for Standardization (Den internationale Standardiseringsorganisation)

AKRONYM ELLER FORKORTELTSE

ITU	International Telecommunication Union
JIS	japansk industristandard
JT	Joule-Thomson
LIDAR	light detection og ranging
LRU	line replaceable unit
MAC	message authentication code
Mach	forholdet mellem et legemes og lydens hastighed (efter Ernst Mach)
MLIS	molecular laser isotopic separation (isotopisk separation med molekylær laser)
MLS	mikrobølgelandingssystemer
MOCVD	metal organic chemical vapour deposition (metal-organisk kemisk dampudfældning)
MRI	magnetic resonance imaging (magnetisk resonansbilleddannelse)
MTBF	mean-time-between-failures
Mtops	million theoretical operations per second (millioner teoretiske operationer i sekundet)
MTTF	mean-time-to-failure
NBC	atom-, biologisk, kemisk
NDT	non-destructive test (ikke destruktiv prøvning)
PAR	precision approach radar (præcisionsindflyvningsradar)
PIN	personidentifikationsnummer
ppm	parts per million (dele pr. million)
PSD	power spectral density (kraftspektertetthed)
QAM	quadrature-amplitude-modulation (kvadraturamplitudemodulering)
RF	radiofrekvens
SACMA	Suppliers of Advanced Composite Materials Association
SAR	synthetic aperture radar (radarmode med syntetisk blænde)
SC	enkeltkrystal

AKRONYM ELLER FORKORTELTSE

SLAR	sidelooking airborne radar ("sidelooking airborne"-radarmode)
SMPTE	Society of Motion Picture and Television Engineers
SRA	shop replaceable assembly
SRAM	statisk random-access memory
SRM	SACMA Recommended Methods (af SACMA anbefalede metoder)
SSB	single sideband (enkelt sidebånd)
SSR	secondary surveillance radar (sekundær overvågningsradar)
TCSEC	trusted computer system evaluation criteria
TIR	total indicated reading (totalt indikatorudslag)
UV	Ultraviolet
UTS	trækbrudspænding
VOR	very high frequency omni-directional range (VHF omnidirectional radio range)
YAG	yttrium/aluminium garnet (yttrium/aluminium-granat)

DEFINITIONER AF UDTRYK, DER ANVENDES I DETTE BILAG

Udtryk i 'enkelt anførselstegn' defineres i en teknisk note til det pågældende produkt.

Udtryk i "dobbelt anførselstegn" defineres som følger:

***NB:** Efter hvert udtryk henvises der i parentes til de kategorier, hvor udtrykket forekommer.*

"Afstemmelig" (6): En "lasers" evne til at frembringe en kontinuerlig udgangseffekt på alle bølgelængder over et område med flere "laser"-overgange. En "laser" med linjevalg frembringer diskrete bølgelængder inden for én "laser"-overgang og betragtes ikke som "afstemmelig".

"Aksial forskydning" (camming) (2): Aksial forskydning ved én omdrejning af hovedspindelen målt i et plan, der er vinkelret på spindlens glatplan, i et punkt, der ligger tæt ved periferien af spindlens glatplan (Ref.: ISO230/1-1986, par. 5.63).

"Aktive flyvestyresystemer" (7): Systemer, hvis funktion er at forhindre uønskede bevægelser af "flyet" og missilet eller strukturelle belastninger ved autonom behandling af udgangssignaler fra et antal sensorer og ved derefter at give de fornødne forebyggende ordrer til udførelse af automatisk styring.

"Aktiv pixel" (6,8): Et minimalt (enkelt) element i faststof-array, som har en fotoelektrisk overføringsfunktion, når det udsættes for (elektromagnetisk) bestråling med lys.

"Alle disponible kompenseringer" (2): Efter at der er taget hensyn til alle de praktisk anvendelige metoder, producenten råder over for at nedbringe antallet af systematiske positioneringsfejl i forbindelse med den pågældende værktøjsmaskine eller målefejl i forbindelse med den pågældende koordinatmålingsmaskine.

"Allokeret af ITU" (3, 5): Allokering af frekvensbånd i henhold til den nuværende udgave af Den Internationale Telekommunikationsunions radioreglement til primære, tilladte og sekundære tjenester.

***NB:** Supplerende og alternative allokeringer er ikke omfattet.*

"Angle random walk" (7): Den fejludvikling ved vinkelaccelerationsmåling over tid, som skyldes hvid støj i vinkeldrejningshastigheden. (IEEE STD 528-2001).

"APP" (4) er lig med "Justeret spidsydeevne".

"Asymmetrisk algoritme" (5): Kryptografisk algoritme, der anvender forskellige, matematisk forbundne nøgler til kryptering og dekryptering.

***NB:** En almindelig anvendelse af "asymmetriske algoritmer" er nøglestyring.*

"Atomreaktor" (0): En komplet reaktor, der er i stand til at fungere ved en fortsat, styret, selvvedligeholdende fissionskædereaktion. En "atomreaktor" omfatter alt, hvad der direkte er knyttet til reaktortanken, det udstyr der styrer effektniveauet i kernen, og de komponenter, der normalt indeholder eller kommer i direkte berøring med eller styrer reaktorkernens primære kølemiddel.

"Automatisk målfølgning" (6): En behandlingsteknik, som automatisk bestemmer og leverer som udgangsværdi en ekstrapoleret værdi af målets sandsynligste position i realtid.

"Basal gate-transmissionsforsinkelse" (3): Den transmissionsforsinkelse, der svarer til den basale gate, der bruges i "monolitiske integrerede kredsløb". Den kan for en 'familie' af "monolitiske integrerede kredsløb" specificeres enten som transmissionsforsinkelsen pr. typisk gate i den pågældende 'familie' eller som den typiske transmissionsforsinkelse pr. gate i den pågældende 'familie'.

***NB 1:** "Basal gate-transmissionsforsinkelse" må ikke forveksles med et komplekst "monolitisk integreret kredsløbs" input/output-tid.*

***NB 2:** 'Familie' består af alle integrerede kredsløb, på hvilke følgende anvendes som produktionsmetodologi og -specifikationer bortset fra deres respektive funktioner:*

- a. Fælles hardware- og softwarearkitektur
- b. Fælles design og procesteknologi og
- c. Fælles basale karakteristika.

"Bias" (accelerometer) (7): Gennemsnittet i et specificeret tidsrum af et accelerometers udgangssignal målt under specificerede driftsbetingelser, der ikke har korrelation med indgangssacceleration eller rotation. "Bias" udtrykkes i g eller i meter pr. sekund i anden (g eller m/s^2). (IEEE Std 528-2001) (Micro-g lig med $1 \times 10^{-6} g$).

"Bias" (gyro) (7): Gennemsnittet i et specificeret tidsrum af gyro-udgangssignalet målt under specificerede driftsbetingelser, der ikke har korrelation med indgangsrotation eller acceleration. "Bias" udtrykkes normalt i grader pr. time (deg/hr). (IEEE Std 528-2001).

"Bibliotek" (1) (parametrisk teknisk database): En samling teknisk information, hvormed de relevante systemers, det relevante udstyrs eller de relevante komponenters ydelse kan forbedres.

"Billedforbedring" (4): Behandling af eksternt afledte, informationsbærende billeder ved hjælp af algoritmer, som for eksempel tidskompression, filtrering, uddrag, udvælgelse, korrelering, foldning eller transformationer mellem domæner, (f.eks. Fast Fourier-transformation eller Walsh-transformation). Dette omfatter ikke algoritmer, der kun bruger lineære eller drejningstransformationer af et enkelt billede, som for eksempel translation, feature extraction, registrering eller falsk farvning.

"Billedplansystem" (6,8): Et lineært eller todimensionalt plant lag eller en kombination af plane lag af individuelle detektorelementer, eventuelt med udlæsningselektronik, som arbejder i billedplanet.

***NB:** En stak af enkelte detektorelementer samt detektorer med to, tre eller fire elementer, er ikke omfattet, forudsat at tidsforsinkelse og integration ikke finder sted i det enkelte element.*

"Bladspidskappe" (9): En stationær ring (massiv eller segmenteret), der er fastgjort til indersiden af turbinemotorens beklædning, eller en anordning på den yderste spids af turbinebladet, som primær udgør en gasplombering mellem de stationære og roterende komponenter.

"Blandet" (Commingled) (1): Filament/filament-blanding af termoplastiske fibre og forstærkningsfibre til at fremstille fiberforstærknings/"matrix"-mix i total fiberform.

"Blår" (1): Et bundt "monofilamenter", der sædvanligvis ligger næsten parallelt.

"Brug" (GTN, NTN, alle): Drift, installering (herunder installation på brugsstedet), vedligeholdelse (eftersyn), reparation, hovedreparation og renovering.

"Brugertilgængelig programmerbarhed" (6): En brugers adgang til at indsætte, ændre eller udskifte "programmer" ved andre midler end:

- a. Fysisk ændring i ledningsføring eller forbindelser eller
- b. Indstilling af funktionskontroller inklusive indlægning af parametre.

"Brændstofcelle" (8): En elektrokemisk anordning, der konverterer kemisk energi direkte til jævnstrømselektricitet ved forbrug af brændstof fra en ekstern kilde.

"Carbonfiberpreforms" (1): Ordnet arrangement af ikkecoatede eller coatede fibre, der skal danne en ramme om en del, inden "matrix" indføres for at danne en "komposit".

"Circular Error Probable" ("CEP") (7): Ved cirkulær normal distribution, radius af en cirkel, som indeholder 50 % af de enkelte målinger, der er foretaget, eller radius af en cirkel, inden for hvilken der er 50 % sandsynlighed for, at de befinder sig.

"Cirkulationsstyrede antimomentsystemer eller cirkulationsstyrede retningsstyringssystemer" (7): Systemer, der bruger luft, der blæses hen over aerodynamiske overflader for at forøge eller styre de kræfter, der dannes af overfladerne.

"Civile fly" (1,3,4,7): De "fly", som af de civile luftfartsmyndigheder i en eller flere EU-medlemsstater eller stater, der deltager i Wassenaararrangementet, er opført med typeangivelse i offentliggjorte lister over fly med certificeret luftdygtighed, og som er godkendt til at flyve på kommercielle nationale eller internationale ruter eller til lovlig civil, privat eller forretningsmæssig brug.

NB: Se også "fly".

"CW-laser" (6): En "laser", som producerer en nominelt konstant udgangsintensitet i over 0,25 sekunder.

"Databaserede referencenavigationssystemer" ("DBRN") (7) Systemer, der som kilder anvender tidligere opmålte geokort, der integreres for at frembringe nøjagtige navigationsoplysninger under dynamiske forhold. Datakilderne omfatter batymetriske kort, stjernkort, gravimetriske kort, magnetiske kort eller digitale tredimensionelle terrænkort.

"Deformerbare spejle" (6) (også betegnet spejle med adaptiv optik): Spejle med:

- a. En kontinuerlig optisk reflekterende overflade, som deformeres dynamisk ved individuelle momenter eller kræfter, så der kompenseres for forvrængninger i det optiske bølgesignal, der rammer spejlet, eller
- b. Flere optisk reflekterende elementer, som kan justeres individuelt og dynamisk ved hjælp af momenter eller kræfter, så der kompenseres for forvrængninger i det optiske bølgesignal, der rammer spejlet.

"Deltagende stat" (7,9): En stat, der deltager i Wassenaararrangementet (jf. www.wassenaar.org).

"Depleteret uran" (0): Uran med et isotop-235-indhold, der er mindre end det, der forekommer i naturen.

"Diffusions-bonding" (1,2,9): En faststof samling af mindst to forskellige metalstykker til ét stykke med en samlingsstyrke, der mindst svarer til det svageste materiales styrke, hvis vigtigste funktion er interdiffusion af atomer over interfacet.

"Digital computer" (4,5): Udstyr som i form af en eller flere diskrete variable kan udføre alle følgende funktioner:

- a. Modtage data
- b. Lagre data eller ordrer i faste eller foranderlige (skrivbare) lagerenheder
- c. Behandle data ved hjælp af en lagret ordrekvens, som kan ændres, og
- d. Leverer dataoutput.

NB: *Ændring af en lagret ordrekvens omfatter udskiftning af faste lagerenheder, men ikke fysiske ændringer af fortrådning eller forbindelser.*

"Digital overføringshastighed" (d,e,f): Den totale bithastighed af den information, der direkte overføres på nogen type medie.

NB: *Jf. ligeledes "total digital overføringshastighed".*

"Direkte hydraulisk presning" (2): En deformationsproces, der bruger en væskefyldt, fleksibel blære i direkte kontakt med arbejdsområdet.

"Drift, administration eller vedligeholdelse" ("DAV") (5): Udførelse af en eller flere af følgende opgaver:

- a. Oprettelse eller forvaltning af en eller flere af følgende:
 1. Konti eller privilegier for brugere eller administratorer
 2. Et produkts indstillinger eller
 3. Autentifikationsdata til støtte for de opgaver, der er beskrevet i litra a), 1 eller 2

- b. Overvågning eller forvaltning af et produkts driftstilstand eller ydelse eller
- c. Forvaltning af registrerings- eller revisionsdata til støtte for en eller flere af de opgaver, der er beskrevet i litra a eller b.

Note: "DAV" omfatter ingen af følgende opgaver eller de hertil knyttede nøgleforvaltningsfunktioner:

- a. *Tilrådgivningsstilling eller opgradering af en krypteringsfunktion, som ikke er direkte forbundet med oprettelse eller forvaltning af autentifikationsdata til støtte for de opgaver, der er beskrevet i litra a), 1 eller 2, ovenfor, eller*
- b. *Udførelse af en krypteringsfunktion i forbindelse med et produkts grænseflade til videresendelse af data (data plane).*

"Driftshastighed" (gyro) (7): Den komponent af gyroens udgangssignal, der er funktionelt uafhængig af indgangssignalets rotation. Det udtrykkes som en vinkelhastighed. (IEEE STD 528-2001).

"Effektivt gram" (0,1): Et "effektivt gram" af et "specielt fissilt materiale" defineres som følger:

- a. For plutoniumisotoper og uran-233, isotopvægten i gram
- b. For uran, der er beriget 1 % eller mere med isotop uran-235, grundstofvægten i gram ganget med kvadratet af dets berigelse udtrykt som en decimalvægtbrøk
- c. For uran, der er beriget mindre end 1 % med isotop uran-235, grundstofvægten i gram ganget med 0,0001.

"Effektorer" (2): Gribere, 'aktive værktøjsenheder' og ethvert andet værktøj, der er anbragt på montagepladen på enden af "robottens" manipulatorarm.

NB: *'Aktiv værktøjsenhed': En indretning til at anvende bevægelseskraft, procesenergi eller føleevne på arbejdsområdet.*

"Elektronisk samling" (Electronic assembly) (2,3,4,5): Et antal elektroniske komponenter (dvs. 'kredsløbskomponenter', 'diskrete komponenter', integrerede kredsløb osv.), som er indbyrdes forbundet for at udføre en eller flere specifikke funktioner, udskiftelige som en helhed, og normalt adskillelige.

NB 1: *'Kredsløbskomponent': En enkelt aktiv eller passiv funktionel del af et elektronisk kredsløb, som f.eks. en diode, en transistor, en resistor, en kondensator.*

NB 2: *'Diskret komponent': Et separat pakket 'kredsløbskomponent' med egne eksterne forbindelser.*

"Elektronisk styrbare fasesystemantennes" (5,6): En antenne, som danner en stråle ved hjælp af fasekobling, dvs. at stråleretningen styres af de strålende elementers komplekse fødekoefficienter, og denne stråles retning kan ændres i azimut eller højde, eller begge dele, både ved transmission og modtagelse af et elektrisk signal.

"Energimaterialer" (1): Stoffer eller blandinger, som reagerer kemisk for at frigive den energi, der er nødvendig for deres påtænkte anvendelse. "Sprængstoffer", "pyrotekniske stoffer" og "drivstoffer" er underklasser af energimaterialer.

"Envejs positioneringsrepetitabilitet" (2): Den mindste af værdierne $R_{\uparrow}$ og $R_{\downarrow}$ (frem og tilbage) som defineret ved par. 3.21 i ISO 230-2:2014 eller tilsvarende nationale standarder, for en værktøjsmaskines akse.

"FADEC-systemer" (9): Full Authority Digital Engine Control-systemer — digitale elektroniske kontrolsystemer til gasturbinemotorer, der er i stand til at kontrollere motoren autonomt i hele dens funktionsområde fra beordret motorstart til beordret motorstandsning både under normale forhold og under fejlforhold.

"Fartøjer, der er lettere end luften" (9): Balloner og "luftskibe", der har behov for varm luft eller andre luftarter, der er lettere end luften, f.eks. helium eller hydrogen, for at kunne lette.

"Fast" (5): Kode- eller kompressionsalgoritmen kan ikke acceptere eksternt givne parametre (f.eks. kryptografiske variable eller nøglevariable) og kan ikke modificeres af brugeren.

"Fiber- eller trådmateriale" (0,1,8): Omfatter:

- a. Kontinuerlige "monofilamenter"
- b. Kontinuerlige "garner" og "forgarner"
- c. "Tape", væv, måtter med tilfældig fiberorientering og flettede bånd
- d. Skårne fibre, stabelfibre og sammenhængende fibertæpper
- e. Whiskers, enten monokrystallinske eller polykristallinske, af enhver længde
- f. Aromatisk polyamidmasse.

"Film-type integreret kredsløb" (3): Et system af 'kredsløbselementer' og metalliske forbindelser, der dannes ved udfældning af en tykfilm eller tyndfilm på et isolerende "substrat".

NB: 'Kredsløbselement': En enkelt aktiv eller passiv funktionsdel af et elektronisk kredsløb som f.eks. en diode, en transistor, en resistor, en kondensator osv.

"Findeling" (Comminution) (1): En proces til bearbejdning af et materiale til partikler ved knusning eller formaling.

"Flight control optical sensor array" (7): Et net af fordelte optiske sensorer med "laser"-stråler, der skal tilvejebringe tidstro flyvekontroldata med henblik på behandling om bord.

"Fly" (1,7,9): Et luftfartøj med faste vinger, drejelige vinger, roterende vinger (helikopter), kipbar rotor eller kipbar vinge.

NB: Se også "civile fly".

"Fly-by-light-system" (7): Et primært, digitalt flyvestyresystem, der anvender feedback til at lede flyet under flyvningen, og hvor orderne til effektorerne/aktuatorerne er optiske signaler.

"Fly-by-wire-system" (7): Et primært, digitalt flyvestyresystem, der anvender feedback til at lede flyet under flyvningen, og hvor orderne til effektorerne/aktuatorerne er elektriske signaler.

"Flyvelinjeoptimering" (7): En procedure, der minimerer afvigelser fra en firdimensional (rum og tid) ønsket bane, på grundlag af maksimering af ydelse eller effektivitet med henblik på missionsopgaver.

"III/V-forbindelser" (3 6): Polykrystallinske eller binære eller komplekse monokrystallinske produkter, der består af grundstoffer i gruppe IIIA og VA i Mendeleevs periodiske klassifikationssystem (gallium-arsenid, gallium-aluminiumarsenid, indiumphosphid osv.).

"Forgarn" (1): Et bundt (typisk 12-120) af næsten parallelle 'strenger'.

NB: 'Streng' er et bundt "monofilamenter" (typisk over 200), som ligger næsten parallelt.

"Frekvenshop" (5): En form for "spredt spektrum", i hvilket en enkelt kommunikationskanals sendefrekvens ændres ved en vilkårlig eller pseudo-vilkårlig sekvens af diskrete trin.

"Frekvensmasketrigger" (3) til "signalanalysatorer": En mekanisme, hvor triggerfunktionen kan vælge et frekvensområde, der skal påvirkes (trigges) inden for akkvisitionsbåndbredden og samtidig ignorere andre signaler, der måtte være til stede inden for samme akkvisitionsbåndbredde. En "frekvensmasketrigger" kan indeholde mere end et sæt uafhængige grænser.

"Frekvensskiftetid" (3): Den tid (dvs. forsinkelse), det tager et signal, der kobles fra en specificeret initial udgangsfrekvens, at nå til eller inden for:

- a. ± 100 Hz af en specificeret endelig udgangsfrekvens på under 1 GHz eller
- b. $\pm 0,1$ ppm af en specificeret endelig udgangsfrekvens på 1 GHz eller derover.

"Frekvenssynthesizer" (3): Enhver form for frekvenskilde uden hensyn til den anvendte metode, der giver flere samtidige eller alternative udgangsfrekvenser fra én eller flere udgange, der styres af, er afledt af eller er afhængig af et mindre antal standard (eller master)-frekvenser.

"Fri, offentlig anvendelse" (GTN, NTN, GSN): Som det anvendes her, henviser udtrykket "fri, offentlig anvendelse" til "teknologi" eller "software", som er stillet til disposition uden begrænsninger for dets videre udbredelse (begrænsninger i ophavsret undtager ikke "teknologi" eller "software" fra at være til "fri, offentlig anvendelse").

"Garn" (1): Et bundt snoede 'streng'.

NB: 'Streng' er et bundt "monofilamenter" (typisk over 200), som ligger næsten parallelt.

"Gasatomisering" (1): En proces, der omdanner en strøm af smeltet metallegering til dråber med en diameter af højst 500 µm ved hjælp af en gasstrøm under højt tryk.

"Geografisk spredt" (6): Sensorer anses for at være geografisk spredt, når de hver for sig er mere end 1 500 m fra hinanden i nogen retning. Mobile sensorer anses altid for at være "geografisk spredt".

"Gyroer med roterende masse" (7): Gyroer, der anvender en kontinuerligt roterende masse til at måle vinkeldrejning.

"Hovedelement" (4): Et element er, jf. kategori 4, et "hovedelement", når dets udskiftningsværdi er mere end 35 % af værdien af det system, det er et element i. Elementværdien er den pris, der er betalt for elementet af den, der har fremstillet eller integreret systemet. Den totale værdi er den normale, internationale salgspris til ikke forretningsmæssigt forbundne købere på fremstillingsstedet eller det sted, hvor forsendelsen sammenbygges.

"Hovedlager" (4): Det primære data- eller instruktionslager for hurtig tilgang fra en centralenhed. Det består af en "digital computers" interne lager og enhver hierarkisk udvidelse hertil, som for eksempel cache-lager eller udvidet lager med ikke-sekventiel tilgang.

"Hybridt integreret kredsløb" (3): Enhver kombination af et eller flere integrerede kredsløb eller et integreret kredsløb med 'kredsløbselementer' eller 'diskrete komponenter', der er indbyrdes forbundne for at kunne udføre en eller flere specificerede funktioner, og med alle følgende egenskaber:

- a. Indeholdende mindst én uindkapslet indretning
- b. Indbyrdes forbundne ved hjælp af typiske IC-produktionsmetoder
- c. Udskiftelige som en enhed, og
- d. Normalt ikke i stand til at blive adskilt.

NB 1: 'Kredsløbselement': En enkelt aktiv eller passiv funktionel del af et elektronisk kredsløb, som f.eks. en diode, en transistor, en resistor, en kondensator.

NB 2: 'Diskret komponent': Et separat pakket 'kredsløbselement' med egne eksterne forbindelser.

"Immunotoksin" (1): En konjugation af et cellespecifikt monoklonalt antistof og et "toksin" eller en "underenhed af et toksin", som indvirker selektivt på syge celler.

"Impulskompression" (6): Kodning og behandling af en radarsignalimpuls af lang varighed til kort varighed under bevaring af fordelene ved høj impulsenergi.

"Impulsvarighed" (6): Varigheden af en "laser"-impuls tiden mellem halveffekt-punkterne på for- og bagkanten af en impuls.

"Impulslaser" (6): En "laser", der har en "impulsvarighed", som er mindre end eller lig med 0,25 sekunder.

"Indvendig foring" (9): Er egnet som forbindende bond mellem det faste drivstof og huset eller den isolerende foring. Normalt en dispersion af varmebestandige eller isolerende materialer baseret på flydende polymer, som for eksempel carbonfyldt hydroxytermineret polybutadien (HTPB) eller anden polymer med tilsatte hærdningsmidler, der er sprøjtet eller fordelt på beholderens inderflade.

"Informationssikkerhed" (GSN GISN 5): Alle de midler og funktioner, der sikrer tilgængelighed, hemmeligholdelse eller beskyttelse af information eller kommunikationer, eksklusive midler og funktioner, der har til formål at sikre imod funktionsfejl. Dette omfatter "kryptografi", "kryptografisk aktivering", 'kryptoanalyse', beskyttelse mod afslørende udstråling og computersikkerhed.

Teknisk note:

'Kryptoanalyse': Analyse af et kryptografisk system eller dets input eller output for at udlede konfidentielle variabler eller følsomme data, herunder klar tekst.

"Intrusionsoftware" (4): Software, der er specielt udviklet eller modificeret til at undgå at blive detekteret af 'overvågningsværktøjer' eller modstå 'beskyttende modforanstaltninger' i en computer eller en enhed, der kan tilsluttes et netværk, som kan udføre følgende:

- a. Udtrækning af data eller information fra en computer eller et apparat, der kan tilsluttes et netværk, eller modifikation af system- eller brugerdata eller
- b. Modifikation af et programs eller en proces normale udførelsessti for at give mulighed for udførelse af udefra kommende instruktioner.

Noter:

1. *"Intrusionsoftware" omfatter ikke følgende:*
 - a. *Hypervisorer, fejlretningsprogrammer eller værktøjer til Software Reverse Engineering*
 - b. *"Software" til forvaltning af digitale rettigheder (DRM) eller*
 - c. *"Software", der er beregnet til at blive installeret af fabrikanter, administratorer eller brugere med henblik på sporing eller inddrivelse af aktiver.*
2. *Apparater, der kan tilsluttes et netværk, omfatter mobile enheder og intelligente målere.*

Tekniske noter:

1. *'Overvågningsværktøjer': "software" eller hardwareenheder, der overvåger systemadfærd eller processer, der kører på en enhed. Dette omfatter antivirusprodukter (AV), endpoint-sikkerhedsprodukter, personlige sikkerhedsprodukter (PSP), Intrusion Detection Systems (IDS), Intrusion Prevention Systems (IPS) eller firewalls.*
2. *'Beskyttende modforanstaltninger': teknikker beregnet til at garantere en sikker udførelse af en kode såsom Data Execution Prevention (DEP), Address Space Layout Randomisation (ASLR) eller sandkasser ("sandboxing")*

"Instrumenteret rækkevidde" (6): En radars specificerede, entydige skærmrækkevidde.

"Intrinsisk magnetisk gradiometer" (6): Et enkelt føleelement til magnetisk feltgradient og dertil hørende elektronik, hvis output er et udtryk for den magnetiske feltgradient.

NB: Jf. ligeledes "Magnetisk gradiometer".

"Isolerede levende kulturer" (1): Udtrykket omfatter levende kulturer i dvaletilstand og i tørret tilstand.

"Isolering" (9): Isolering påføres komponenterne i en raketmotor, dvs. huset, dyser, indtag og lukninger, og omfatter det hærdede eller halvhærdede, compounded gummilag, der indeholder et isolerende eller varmebestandigt materiale. Det kan også være integreret som kanter eller flaps til aflastning.

"Isostatiske presser" (2): Udstyr, der er i stand til at sætte et lukket kammer under tryk ved hjælp af forskellige medier (gas, væske, faste partikler osv.) for at skabe et ensartet tryk i alle retninger i kammeret på et arbejdsområde eller materiale.

"Justeret spidseffekt" (4): En justeret maksimal hastighed, hvormed "digitale computere" udfører additioner og multiplikationer med flydende komma på 64 bits eller mere, og udtrykkes i vægtede teraflops (WT) med enheder af 10^{12} justerede operationer med flydende komma pr. sekund.

NB: Se kategori 4, teknisk note.

"Kemikalier til oprørskontrol" (1): Stoffer, som — under de forventede anvendelsesbetingelser med henblik på oprørskontrol — hos mennesker hurtigt fremkalder sensorisk irritation eller invaliderende fysiske virkninger, som forsvinder kort tid efter eksponeringens ophør.

Teknisk note:

Tåregas er et af flere "kemikalier til oprørskontrol".

"Kemisk blanding" (1): Et fast, flydende eller gasholdigt produkt bestående af to eller flere komponenter, mellem hvilke der ikke opstår reaktion under de forhold, hvorunder blandingen opbevares.

"Kemisk laser" (6): En "laser", hvor exciteringen frembringes ved udgangsenergien fra en kemisk reaktion.

"Kildekode" (eller "kildesprog") (6,7,9): Et praktisk udtryk for en eller flere processer, der med et programmeringssystem kan omdannes til maskinekskverbar form ("objektkode" (eller objektsprog)).

"Kombineret drejebord" (2): Et bord, der gør det muligt at dreje og vippe arbejdsområdet om to ikke-parallele akser, som samtidigt kan koordineres til "profilstyring".

"Kommunikationskanalcontroller" (4): Det fysiske interface, der styrer strømmen af synkron eller asynkron digital information. Det er en samling, der kan integreres i computer- eller telekommunikationsudstyr for at tilvejebringe kommunikationsadgang.

"Kompensationssystemer" (6) består af den primære skalære sensor, en eller flere referencesensorer (f.eks. vektormagnetometre) sammen med software, der gør det muligt at nedsætte platformens støj fra det faste legemes rotation.

"Komposit" (1,2,6,8,9): En "matrix" og én eller flere ekstra faser bestående af partikler, whiskers, fibre eller en kombination af disse, som er til stede for ét eller flere bestemte formål.

"Konverteringstid" (3): Den tid det tager, før konverterens output ligger højst en halv bit fra den endelige værdi, ved enhver variation i signalstyrken.

"Kritisk temperatur" (1,3,5): Et bestemt "superledende" materials "kritiske temperatur" (somme tider kaldet overgangstemperaturen) er den temperatur, hvor materialet mister al modstand mod gennemstrømning af en jævnstrøm.

"Kryptografi" (5): Den disciplin, der omfatter principper, midler og metoder til transformering af data for at skjule deres indhold af information, forhindre, at de ændres, uden at det opdages, eller forhindre uautoriseret brug af dem. "Kryptografi" omfatter kun omsætning af information ved brug af en eller flere 'hemmelige parametre' (f.eks. kryptovariabel) eller tilknyttet nøglestyring.

Note: "Kryptografi" omfatter ikke 'faste' datakomprimerings- eller kodningsteknikker.

Teknisk note:

1. 'Hemmelig parameter': En konstant eller nøgle der hemmeligholdes for andre eller kun deles med en gruppe.

2. 'Fast': Kode- eller kompressionsalgoritmen kan ikke acceptere eksternt givne parametre (f.eks. kryptografiske variable eller nøglevariable) og kan ikke modificeres af brugeren.

"Kryptografisk aktivering" (5): Enhver teknik, der aktiverer eller muliggør brug af kryptering for et produkt ved hjælp af en sikker mekanisme implementeret af produktets producent, og som er unikt knyttet til enten:

1. et enkelt eksemplar af produktet eller
2. en bestemt kunde, for flere eksemplarer af produktet.

Tekniske noter:

1. Teknikker og mekanismer til "kryptografisk aktivering" kan implementeres som hardware, "software" eller "teknologi".

2. Mekanismer til "kryptografisk aktivering" kan f.eks. være serienummerbaserede licensnøgler eller autentifikationsinstrumenter såsom certifikater med digital signatur.

"Krævet" (GTN, 1-9): I forbindelse med "teknologi" bruges udtrykket kun om den del af "teknologien", der især er ansvarlig for opnåelse eller overskridelse af de eksportkontrollågte ydelsesniveauer, egenskaber eller funktioner. "Krævet" "teknologi" kan være fælles for forskellige produkter.

"Kvantekryptografi" (5): En familie af teknikker til etablering af en delt nøgle til "kryptografi" ved hjælp af måling af de kvantemekaniske egenskaber i et fysisk system (herunder de fysiske egenskaber, der eksplicit styres af kvanteoptik, feltkvanteteori eller kvanteelektrodynamik).

"Laser" (0,1,2,3,5,6,7,8,9): En enhed, der frembringer rumligt og tidsligt kohærent lys via forstærkning ved stimuleret stråling.

NB: Jf. ligeledes: "CW-laser"
 "Impulslaser"
 "Kemisk laser"
 "Superhøjeffekt-laser"
 "Transfer-laser".

"Linearitet" (2) (Normalt målt som ulinearitet): Den maksimale afvigelse hos den aktuelle karakteristik (middelværdi af læsninger op og ned ad skalaen), positive eller negative, fra en lige linje, der er anbragt således, at den udligner og minimerer de maksimale udsving.

"Lokalnet" (LAN) (4,5): Et datakommunikationssystem, som har alle følgende egenskaber:

- a. Gør det muligt for et vilkårligt antal uafhængige 'dataenheder' at kommunikere direkte med hinanden og
- b. Er begrænset til et geografisk område af moderat størrelse (f.eks. kontorbygning, fabrik, skoleområde, varehus).

NB: 'Dataenhed': Udstyr, der er i stand til at sende eller modtage sekvenser af digital information.

"Luftskib" (9): Et kraftdrevet luftfartøj, som holdes flyvende af en gasart (sædvanligvis helium, tidligere hydrogen), som er lettere end luft.

"Magnetisk gradiometer" (6): Instrument, der er konstrueret til sporing af rumlig variation af magnetfelter fra kilder uden for instrumentet. Instrumentet består af flere "magnetometre" og dertil hørende elektronik, hvis output er et udtryk for den magnetiske feltgradient.

NB Jf. ligeledes "Intrinsisk magnetisk gradiometer".

"Magnetometer" (6): Instrument, der er konstrueret til sporing af magnetfelter fra kilder uden for instrumentet. Instrumentet består af et enkelt element til føling af magnetfelter og dertil hørende elektronik, hvis output er et udtryk for magnetfeltet.

"Matrix" (1, 2, 8, 9): En hovedsageligt kontinuerlig fase, som udfylder rummet mellem partikler, whiskers eller fibre.

"Mekanisk legering" (1): En legeringsproces, der er et resultat af bonding, knusning og rebonding af pulvere af grundstoffer og masterlegeringer ved mekanisk påvirkning. Der kan tilføjes umetalliske partikler til legeringen ved tilsætning af egnede pulvere.

"Middeludgangseffekt" (6): Den samlede "laser"-udgangsenergi i joule divideret med den periode, i hvilken en serie af på hinanden følgende impulser udsendes. For en serie af impulser med ensartede intervaller svarer den til den samlede "laser"-udgangsenergi i en enkelt impuls, målt i joule, ganget med "laserens" pulsfrekvens, i Hertz.

"Mikrocomputer-mikrokredsløb" (3): Et "monolitisk integreret kredsløb" eller "multichip integreret kredsløb", der indeholder en aritmetisk logikenhed (ALU), der er i stand til at udføre en serie generelle ordrer fra et internt lager, på data, der indeholdes i det interne lager.

NB: Det interne lager kan udvides med et eksternt lager.

"Mikroprocessor-mikrokredsløb" (3): Et "monolitisk integreret kredsløb" eller "multichip integreret kredsløb", der indeholder en aritmetisk logikenhed (ALU), der er i stand til at udføre en serie generelle ordrer fra et eksternt lager.

NB 1: Et "mikroprocessor-mikrokredsløb" indeholder normalt ikke integreret, brugertilgængeligt lager, selv om on-the-chip lager kan anvendes til at udføre dets logiske funktion.

NB 2: Udtrykket omfatter sæt af chips, som er konstrueret til at fungere sammen og udføre et "mikroprocessor-mikrokredsløbs" funktioner.

"Mikroorganismer" (1,2): Bakterier, vira, mycoplasma, rickettsier, chlamydier eller fungi, hvad enten de er naturlige, forstærkede eller modificerede, enten i form af "isolerede levende kulturer" eller i form af materiale, der omfatter levende materiale, der forsætligt er inokuleret eller kontamineret med sådanne kulturer.

"Missiler" (1,3,6,7,9): Komplette raketsystemer og ubemandede luftfartøjssystemer, som kan transportere en nyttelast på mindst 500 kg over en afstand af mindst 300 km.

"Momentan båndbredde" (3,5,7): Den båndbredde, over hvilken udgangseffekten forbliver konstant inden for 3 dB uden justering af andre driftsparametre.

"Monofilament" (1) eller filament: En fibers mindste inkrement, sædvanligvis flere μm i diameter.

"Monolitisk integreret kredsløb" (3): En kombination af passive eller aktive 'kredsløbselementer' eller begge disse, som:

- a. Dannes ved hjælp af diffusions-, implanterings- eller udfældningsprocesser i eller på et enkelt halvledende stykke materiale, en såkaldt 'chip'
- b. Kan betragtes som værende udeleligt sammenhørende og
- c. Udfører kredsløbsfunktion(er).

NB: 'Kredsløbselement': En enkelt aktiv eller passiv funktionsdel af et elektronisk kredsløb som f.eks. en diode, en transistor, en resistor, en kondensator osv.

"Monospektrale billedsensorer" (6): I stand til indhentning af billeddata fra et diskret spektralbånd.

"Multichip integreret kredsløb" (3): To eller flere "monolitisk integrerede kredsløb", der er fæstnet til et fælles "substrat".

"Multispektrale billedsensorer" (6): I stand til samtidig eller seriel indhentning af billeddata fra to eller flere diskrete spektralbånd. Sensorer med mere end 20 diskrete spektralbånd kaldes undertiden hyperspektrale billedsensorer.

"Måleusikkerhed" (2): Den karakteristiske parameter, der specificerer, i hvilket område omkring udgangsværdien den korrekte værdi af den målelige variabel ligger, med et konfidensniveau på 95 %. Den omfatter de ukorrigerede systematiske afvigelser, den ukorrigerede dødgang og de vilkårlige afvigelser (ref. ISO 10360-2).

"Naturligt uran" (0): Uran, der indeholder de isotopblandinger, der forekommer i naturen.

"Network access controller" (4): Et fysisk interface til et fordelt koblingsnet. Det bruger et fælles medium, som opererer med den samme "digitale overføringshastighed" ved brug af arbitration (f.eks. token eller carrier sense) til overførslen. Uafhængigt af alt andet udvælger det datapakker eller datagrupper (f.eks. IEEE 802), der er adresseret til det. Det er en samling, der kan integreres i computer- eller telekommunikationsudstyr for at tilvejebringe kommunikationsadgang.

"Neural computer" (4): En computerindretning, der er konstrueret eller modificeret til at efterligne en neurons eller neuronsamlings opførsel, dvs. en computerindretning, der kendetegnes ved evnen i dens hardware til at modulere vægt og antal af forbindelserne til en række computerkomponenter, baseret på tidligere data.

"Numerisk styring" (2): Automatisk styring af en proces, der udføres af en indretning, der bruger numeriske data, der normalt indføres, efterhånden som operationen skrider frem (Ref.: ISO 2382).

"Nøjagtighed" (2, 3, 6, 7, 8): måles normalt som unøjagtighed, en angivet værdis største afvigelse, positiv eller negativ, fra en anerkendt standard eller sand værdi.

"Objektkode" (GSN): En maskinekskverbar form af et praktisk udtryk for en eller flere processer ("kildekode" (kildesprog)), der er omdannet af et programmeringssystem.

"Opløsning" (2): Et måleapparats mindste inkrement. Ved digitalinstrumenter: Mindst betydende bit (Ref.: ANSI B-89.1.12).

"Optisk computer" (4): En computer, der er konstrueret eller modificeret til at bruge lys til at repræsentere data, og hvis computer-logikelementer er baseret på direkte koblede optiske enheder.

"Optisk integreret kredsløb" (3): Et "monolitisk integreret kredsløb" eller et "hybridt integreret kredsløb", der indeholder en eller flere dele, der er bestemt til at fungere som en fotoføler eller fotoemitter eller til at udføre en eller flere optiske eller elektro-optiske funktioner.

"Optisk kobling" (5): Dirigering eller kobling af signaler i optisk form uden omformning til elektriske signaler.

"Personligt netværk (5) (PAN)": Et datakommunikationssystem, som har alle følgende egenskaber:

- a. Gør det muligt for et vilkårligt antal uafhængige eller forbundne 'dataenheder' at kommunikere direkte med hinanden og
- b. Er begrænset til kommunikation mellem udstyr i umiddelbar nærhed af en enkelt person eller en device controller (f.eks. et enkelt rum, et kontor, en bil eller områder i nærhed heraf).

Teknisk note:

'Dataenhed': Udstyr, der er i stand til at sende eller modtage sekvenser af digital information.

"Planprofiler med variabel geometri" (7): Brug af klapper eller tabs på bagkanten eller slats eller hængslet næsesektion på forkanten, hvis position kan styres under flyvningen.

"Plasmaforstøvning" (1): En proces, der omdanner en strøm af smeltet metal eller metal i fast form til dråber med en diameter på højst 500 µm ved hjælp af plasmabrændere i et inaktivt gasmiljø.

"Power management" (7): Ændring af højdemålersignalet transmitterende effekt, således at den modtagne effekt på "flyets" højde altid er på det minimum, der er nødvendigt for at bestemme højden.

"Primær flyvekontrol" (7): En "fly"-stabilitets- eller manøvreringskontrol, der anvender kraftmomentgeneratorer, dvs. aerodynamiske styreflader eller trækraftvektorisering.

"Produktion" (GTN, NTN, alle): Alle produktionsstadier som f.eks.: Produktionsforberedelse, fremstilling, integrering, samling (montage), inspektion, afprøvning og kvalitetssikring.

"Produktionsfaciliteter" (7,9): "Produktionsudstyr" og specielt udviklet software hertil, integreret i installationer til "udvikling" eller til en eller flere "produktions"-faser.

"Produktionsudstyr" (1,7,9): Værktøj, skabeloner, opspændingsværktøj, dorne, forme, matricer, opspændingsudstyr, opretningsmekanismer, prøveudstyr, andet maskineri og komponenter hertil, begrænset til dem, der er specielt konstrueret eller modificeret til "udvikling" eller til en eller flere "produktions"-faser.

"Profilstyring" (2): To eller flere "numerisk styrede" bevægelser, der arbejder i overensstemmelse med ordrer, der specificerer den næste krævede position og de krævede fremføringshastigheder til positionen. Disse fremføringshastigheder varieres i forhold til hinanden således at der dannes en ønsket profil (ref. ISO/DIS 2806 – 1980).

"Program" (2,6): En række ordrer til udførelse af en proces i en form, eller som kan omdannes til en form, der kan udføres af en elektronisk computer.

"Radarfrekvensagilitet" (6): Enhver teknik, der i en pseudo-vilkårlig sekvens omdanner bærefrekvensen i en impulsradarsender mellem impulser eller mellem grupper af impulser med en værdi, der er lig med eller større end impulsbåndbredden.

"Radar spredt-spektrum" (6): Enhver moduleringsteknik til spredning af energi, der stammer fra et signal med et relativt smalt frekvensbånd, over et meget bredere frekvensbånd ved brug af vilkårlig eller pseudo-vilkårlig kodning.

"Radial forskydning" (out-of-true running) (2): Radial forskydning i én omdrejning af hovedspindelen målt i et plan, der er vinkelret på spindelaksen i et punkt på den ydre eller indre roterende overflade, der skal prøves (Ref.: ISO 230/1 1986, par. 5.61).

"Realtidsbåndbredde" (3): For "signalanalysatorer" det bredeste frekvensområde, for hvilket analysatoren løbende kan omdanne tidsdomænedata fuldt ud til frekvensdomænedata uden at forårsage diskontinuitet i analysen af input-data ved hjælp af Fourier transformation eller andre former for diskret transformation, der omdanner alle indkommende tidspunkter uden gaps eller vindueseffekter, der medfører en reduktion af den målte amplitude på over 3 dB under den faktiske signalamplitude, samtidig med at de omdannede data udlæses eller vises.

"Relativ båndbredde" (3,5): Den "momentane båndbredde" divideret med centerfrekvensen, udtrykt i procent.

"Repeterbarhed" (7): Overensstemmelse mellem gentagne målinger af den samme variabel under samme driftsbetingelser, når forandringer i betingelserne eller perioder uden drift indtræffer mellem målingerne. (Reference: IEEE STD 528-2001 (one sigma standard deviation)).

"Robot" (2,8): En manipuleringsmekanisme, som kan være af banestyrings- eller punktstyringstypen, som eventuelt bruger sensorer, og som har alle følgende egenskaber:

- a. Er multifunktionel
- b. Er i stand til at placere eller orientere materialer, dele værktøjer eller specielle komponenter med variable bevægelser i tredimensionelt rum
- c. Omfatter tre eller flere servoindretninger med åben eller lukket sløjfe, som kan omfatte stepmotorer, og
- d. Har "brugertilgængelig programmerbarhed" ved hjælp af lære/play-back-metoden eller ved hjælp af en elektronisk computer, der kan være en programmerbar logikcontroller, dvs. uden mekanisk mellemkomst.

NB: Ovenstående definition omfatter ikke følgende indretninger:

1. Manipulationsmekanismer, der kun kan styres manuelt eller med fjernbetjening.
2. Mekanismer med fastsekvens manipulering, som er automatiserede bevægelsesindretninger, der virker i overensstemmelse med mekanisk fastlagte, programmerede bevægelser. Programmet er mekanisk begrænset af faste stopanordninger som f.eks. stifter eller knastskiver. Bevægelsernes rækkefølge og valget af baner eller vinkler er ikke variable eller udskiftelige på mekanisk, elektronisk eller elektrisk vis.
3. Mekanisk styrede manipuleringsmekanismer med variabel sekvens, som er automatiserede bevægelsesindretninger, der virker i overensstemmelse med mekanisk fastlagte, programmerede bevægelser. Programmet er mekanisk begrænset af faste, men justerbare stopanordninger som f.eks. stifter eller knastskiver. Bevægelsernes rækkefølge og valget af baner eller vinkler er variable inden for det faste program mønster. Variationer eller modifikationer af program mønsteret (f.eks. ændringer af stifter eller udskiftning af knastskiver) i én eller flere bevægelsesakser udføres kun ved mekaniske operationer.
4. Ikkeservostyrede manipuleringsmekanismer med variabel sekvens, som er automatiserede bevægelsesindretninger, der virker i overensstemmelse med mekanisk fastlagte, programmerede bevægelser. Programmet er variabelt, men sekvensen gennemføres alene ved binære signaler fra mekanisk fastsatte, elektriske binære indretninger eller justerbare stopanordninger.
5. Stablekraner, defineret som kartesiske koordinatmanipuleringssystemer, der er fremstillet som en integreret del af et lodret system af lagerbeholdere og konstrueret til at få adgang til indholdet af disse beholdere i forbindelse med oplagring eller afhentning.

"Roterende atomisering" (1): En proces til omdannelse af en strøm eller et reservoir af smeltet metal til dråber med en diameter af højst 500 μm ved hjælp af centrifugalkraft.

"Rumfartøj" (7,9): Aktive og passive satellitter og rumsonder.

"Rumfartøjs nyttelast" (9): Udstyr, som er fastgjort til "rumfærge" og bestemt til at udføre en opgave i rummet (f.eks. kommunikation, observation eller forskning).

"Rumfærge" (9): Udstyr, der fungerer som støtteinfrastruktur for "rumfartøjet" og bærer "rumfartøjets nyttelast".

"Rumkvalificeret" (3,6,7): Konstrueret, fremstillet eller kvalificeret gennem vellykket prøvning til operation i højder på mere end 100 km over jordens overflade.

NB: En fastlæggelse af at et specifikt emne er "rumkvalificeret" på baggrund af prøvning betyder ikke, at andre emner i samme produktionsperiode eller modelserie er "rumkvalificeret", hvis ikke de er individuelt prøvet.

"Signalanalysatorer" (3): Udstyr, der er i stand til at måle og vise elementære egenskaber ved enkeltfrekvenskomponenter i multifrekvenssignaler.

"Signalbehandling" (3,4,5,6): Behandling af eksternt afledte informationsbærende signaler ved hjælp af algoritmer, som for eksempel tidskompression, filtrering, uddrag, selektering, korrelering, foldning eller transformationer mellem domæner (f.eks. Fast Fourier-transformation eller Walsh-transformation).

"Skalafaktor" (gyro eller accelerometer) (7): Ændringsforholdet i output over for en ændring i det input, der skal måles. Skalafaktor beregnes som hældningen af den rette linje, der kan lægges efter de mindste kvadraters metode på input-output data, der fås ved at variere input cyklisk igennem input-området.

"Smelteekstraktion" (1): En proces til "hurtigstørkning" og ekstraktion af et båndformet legeringsprodukt ved indføring af et kort segment af en roterende, nedkølet blok i et bad af smeltet metallegering.

NB: *"Hurtigstørkning": Størkning af smeltet materiale ved nedkølingshastigheder på mere end 1 000 K/s.*

"Smeltelig" (1): Som kan tværbindes eller polymeriseres yderligere (hærdes) ved hjælp af varme, stråling, katalysatorer osv., eller som kan smeltes uden pyrolyse (forkulning).

"Smeltespinding" (1): En proces til 'hurtigstørkning' af en strøm af smeltet metal, der rammer en roterende, nedkølet blok og derved frembringer et flage-, bånd- eller stavformet produkt.

NB: *"Hurtigstørkning": Størkning af smeltet materiale ved nedkølingshastigheder på mere end 1 000 K/s.*

"Software" (GSN, alle): Samling af et eller flere "programmer" eller 'mikroprogrammer', der er lejret i et konkret udtryksmedie.

NB: *'Mikroprogram': En række elementære ordrer, som opbevares i et specielt lager, og hvis udførelse initieres, når dets referenceordre indføres i et ordregister.*

"Specielt fissilt materiale" (0): Defineres som plutonium-239, uran-233, "uran, der er beriget med isotoperne 235 eller 233", og materiale, der indeholder disse stoffer.

"Specifikt modul" (0,1,9): Young's modul i pascal, svarende til N/m^2 divideret med rumvægten i N/m^3 målt ved en temperatur på $(296 \pm 2) \text{ K}$ ($(23 \pm 2) ^\circ\text{C}$) og en relativ fugtighed på $(50 \pm 5 \%)$.

"Specifik trækstyrke" (0,1,9): Den maksimale trækstyrke i pascal, svarende til N/m^2 divideret med rumvægten i N/m^3 målt ved en temperatur på $(296 \pm 2) \text{ K}$ ($(23 \pm 2) ^\circ\text{C}$) og en relativ fugtighed på $(50 \pm 5 \%)$.

"Spidseffekt" (6): Den højeste effekt, der kan opnås i "impulsvarigheden".

"Splat Quenching" (1): En proces til 'hurtigstørkning' af en strøm af smeltet metal, der rammer en afkølet blok og danner et flageagtigt produkt.

NB: Hurtigstørkning: Størkning af smeltet materiale ved nedkølingshastigheder på mere end 1 000 K/s.

"Spredt spektrum" (5): En metode, hvorved energi i en forholdsvis smalbåndet kommunikationskanal spredes over et meget bredere energispektrum.

"Spredt spektrum" radar (6): se "Radar spredt-spektrum".

"Sprængstoffer" (1): Faste, flydende eller gasformige stoffer eller blandinger af stoffer, der anvendt som primærladninger, boosterladninger eller hovedladninger i sprænghoveder, sprænganordninger og andre anordninger, er nødvendige for at fremkalde en detonation.

"Stabilitet" (7): Standardafvigelse (1 sigma) hos variationen af en bestemt parameter fra dens kalibrerede værdi, målt under stabile temperaturforhold. Dette kan udtrykkes som en funktion af tiden.

"Stater, der (ikke) er parter i konventionen om kemiske våben" (1): Stater for hvilke konventionen om forbud mod udvikling, fremstilling, oplagring og brug af kemiske våben (ikke) er trådt i kraft. (Jf. www.opcw.org).

"Strålingsfølsomhed" (6): $\text{Strålingsfølsomhed (mA/W)} = 0,807 \times (\text{bølgelængde i nm}) \times \text{kvanteefficiens (QE)}$.

Teknisk note:

QE angives som regel som en procentsats; men i denne formel angives QE som et decimaltal, der er mindre end én, f.eks. 78 % som 0,78.

"Styreenhed" (7): Et system, der integrerer processen med måling og udregning af et fartøjs position og hastighed (dvs. navigation) med beregning og afsendelse af instruktioner til fartøjets flystyringssystem for at korrigere dets bane.

"Substrat" (3): En plade af basismateriale med eller uden forbindelsesmønster, og på eller i hvilket 'diskrete komponenter' eller integrerede kredsløb eller begge dele kan anbringes.

NB 1: 'Diskret komponent': Et separat pakket 'kredsløbselement' med egne eksterne forbindelser.

NB 2: 'Kredsløbselement': En enkelt aktiv eller passiv funktionel del af et elektronisk kredsløb, som f.eks. en diode, en transistor, en resistor, en kondensator.

"Substratblanketter" (3,6): Monolitiske forbindelser med dimensioner, der er egnede til produktion af optiske elementer som spejle eller optiske vinduer.

"Superhøjteffekt laser" ("SHPL") (6): En laser, der er i stand til at yde (helt eller delvis) den udgangseffekt, der overstiger 1 kJ inden for 50 ms, eller som har en middel- eller CW-effekt på mere end 20 kW.

"Superledende" (1,3,5,6,8): Materialer, dvs. metaller, legeringer eller forbindelser, der kan tabe al elektrisk modstand, dvs. som kan opnå uendelig elektrisk ledeevne og føre meget store elektriske strømme uden Joule-opvarmning.

NB: *Et materiales "superledende" tilstand karakteriseres individuelt af en "kritisk temperatur", et kritisk magnetfelt, som er en funktion af temperaturen, og en kritisk strømtæthed, som imidlertid er en funktion af både magnetfelt og temperatur.*

"Superlegeringer" (2,9): Legeringer på nikkel-, cobalt- eller jernbasis af en styrke, der er større end nogen legering i AISI 300-serierne ved temperaturer over 922 K (649 °C) under strenge miljø- og driftsmæssige betingelser.

"Superplastisk formning" (1,2): En deformationsproces, der bruger varme til metaller, der normalt karakteriseres ved lave forlængelsesværdier (mindre end 20 %) ved brudpunktet, bestemt ved rumtemperatur ved konventionel trækstyrkeprøvning, for at opnå forlængelser under fremstillingen, der er mindst to gange disse værdier.

"Symmetrisk algoritme" (5): Kryptografisk algoritme, der anvender identiske nøgler til både kryptering og dekryptering.

NB: *En almindelig anvendelse af "symmetriske algoritmer" er datafortrolighed.*

"Systolisk array computer" (4): En computer, hvor dataflow og modifikation af data kan styres dynamisk på logikportniveau af brugeren.

"Tape" (1): Et materiale, der er opbygget af sammenflettede eller ensrettede "monofilamenter", 'streng', "forgarner", "blår" eller "garner" osv., sædvanligvis præimprægneret med harpiks.

NB: 'Streng' er et bundt "monofilamenter" (typisk over 200), som ligger næsten parallelt.

"Teknologi" (GTN, NTN, alle): Konkret information, der er nødvendig til "udvikling", "produktion" eller "brug" af et produkt. Informationen har form af 'tekniske data' eller 'teknisk assistance'.

NB 1: 'Teknisk assistance': Kan have forskellige former, som f.eks. instruktion, færdigheder, uddannelse, praktisk erfaring og konsulenttjeneste, og kan omfatte overførsel af 'tekniske data'.

NB 2: 'Tekniske data'; Kan have form af tegninger, planer, diagrammer, modeller, formler, tabeller, konstruktionsplaner og specifikationer, manualer og instruktioner skrevet eller lagret på andre medier eller apparater som f.eks. disketter, bånd, eller ROM.

"Tidligere separeret" (0,1): Anvendelsen af en proces med det formål at forøge koncentrationen af den kontrollerede isotop.

"Tidstro behandling" (2,6,7): Et computersystems behandling af data, der tilvejebringer et krævet serviceniveau afhængigt af de disponible ressourcer inden for en garanteret svartid, uanset belastningen af systemet, ved påvirkning fra en ekstern hændelse.

"Tidskonstant" (6): Den tid, der medgår fra anvendelsen af en lysstimulering, til strømstigningen når en værdi af $1-1/e$ gange den endelige værdi (dvs. 63 % af den endelige værdi).

"Til krigsbrug" (1): Enhver ændring eller udvælgelse (som f.eks. ændring af renhed, holdbarhedstid, virulens, spredningsegenskaber eller modstandskraft over for UV-stråling), der har til formål at øge effektiviteten med henblik på at dræbe mennesker eller dyr, ødelægge udstyr eller skade afgrøder eller miljøet.

"Toksiner" (1,2): Toksiner i form af forsætligt isolerede præparater eller blandinger, uanset hvordan de er fremstillet, ud over toksiner, der er til stede som kontaminanter i andre materialer, såsom patologisk prøvemateriale, afgrøder, levnedsmidler eller stamkulturer af "mikroorganismer".

"Total digital overføringshastighed" (5): Antallet af bit, inklusive linjekodning, overhead osv. pr. tidsenhed, der passerer mellem indbyrdes tilsvarende udstyr i et digitalt transmissionssystem.

***NB:** Jf. ligeledes "Digital overføringshastighed".*

"Total flyvekontrol" (7): En automatiseret kontrol af "fly"-tilstandsvariabler og flyvelinje med henblik på at opfylde missionsmål under hensyn til reeltidsændringer i data vedrørende mål, risici og andre "fly".

"Total strømtæthed" (3): Det totale antal amperevindinger i spolen (dvs. summen af antallet af vindinger ganget med den maksimale strøm, der gennemstrømmer hver vinding) divideret med spolens totale tværsnit (inklusive de superledende filamenter, den metalmatrix, i hvilken de superledende filamenter er indlagt, kapslingsmaterialet, eventuelle kølekanaler osv.).

"Transfer-laser" (6): En "laser", i hvilken lasermediet exciteres ved overførsel af energi gennem kollision mellem et ikke-strålende atom eller molekyle og et strålende atom eller molekyle.

"Tredimensionelt integreret kredsløb" (3): En samling af halvleder skiver, som er forbundet med hinanden, og som har forbindelser løbende helt igennem mindst en skive for at skabe forbindelser mellem skiverne.

"Ubemandet luftfartøj" ("UAV") (9): Et fly, der er i stand til at påbegynde flyvning og opretholde kontrolleret flyvning og navigation uden tilstedeværelse af mennesker om bord.

"Udvikling" (GTN, NTN, alle): Vedrørende alle faser inden masseproduktion, f.eks. konstruktion, konstruktionsresearch, konstruktionsanalyser, konstruktionsprincipper, samling og afprøvning af prototyper, forsøgsproduktion, konstruktionsdata, omsættelse af konstruktionsdata i produkt, formkonstruktion, integrationskonstruktion, layout.

"UF₆-korrosionsbestandigt materiale" (0): Kobber, kobberlegeringer, rustfrit stål, aluminium, aluminiumoxid, aluminiumlegeringer, nikkel eller legeringer, der indeholder 60 vægtprocent nikkel eller derover, og fluorerede kulbrintepolymerer.

"Underenhed af et toksin" (1): En i strukturel og funktionel henseende særskilt komponent i et fuldstændigt "toksin".

"Uran, der er beriget med isotoperne 235 eller 233" (0): Uran, der indeholder isotoperne 235 eller 233, eller begge, i sådanne mængder, at isotopforholdet af summen af disse isotoper til isotop 238 er højere end forholdet af isotop 235 til isotop 238, som det forekommer i naturen (isotopforhold: 0,71 %).

"Vaccine" (1): Et medicinsk præparat i en farmaceutisk formulering, som tilsynsmyndighederne i enten fremstillingslandet eller anvendelseslandet har givet licens til eller givet tilladelse til markedsføring eller klinisk afprøvning af, og som er beregnet til at fremkalde en beskyttende immunologisk reaktion hos mennesker eller dyr, som får indgivet præparatet, i sygdomsforebyggende øjemed.

"Vakuumatomisering" (1): En proces til forstøvning af en strøm af smeltet metal til dråber med en diameter på 500 µm eller derunder ved hurtig omdannelse af opløst gas, når den udsættes for vakuum.

"Varm isostatisk densifikation" (2): En proces, ved hvilken støbeemner sættes under tryk ved temperaturer på mere end 375 K (102 °C) i et lukket rum ved hjælp af forskellige medier (gas, væske, faste partikler osv.) for at skabe et ensartet tryk i alle retninger for at reducere eller eliminere indre hulrum i støbeemnet.

"Videnskabelig grundforskning" (GTN, NTN): Eksperimentelt eller teoretisk arbejde, der i hovedsagen udføres for at skaffe ny viden om de grundlæggende principper for fænomener eller observerbare kendsgerninger, og som ikke primært er rettet mod et konkret, praktisk mål.

"Vinkelstillingsafvigelse" (2): Den største afvigelse mellem vinkelstilling og den faktiske, meget nøjagtigt målte vinkelstilling, efter at bordet er drejet ud af sin indledende stilling.

"Vippespindel" (2): En spindel, hvorpå værktøjet er monteret, og som under bearbejdningen ændrer sin centerlinjes vinkelstilling i forhold til enhver anden akse.

"Ækvivalent massefylde" (6): En optiks masse pr. enhed af optisk areal projiceret på den optiske overflade.